

УДК 334.78

Даниліна С.О.
кандидат економічних наук, доцент,
Одеський національний економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ M&A В УКРАЇНІ

АНОТАЦІЯ

Висвітлено особливості процесів M&A на сучасному етапі, визначено основні тенденції на ринку M&A в Україні, проаналізовано основні напрями інтеграційних процесів вітчизняних підприємств. Обґрунтовано доцільність здійснення угод M&A. Проаналізовано мотиви M&A-угод. Виділено особливості українського ринку M&A.

Ключові слова: злиття, поглинання, угоди, консолідація, концентрація, вертикальна інтеграція, синергетичний ефект.

АННОТАЦИЯ

Освещены особенности процессов M&A на современном этапе, определены основные тенденции на рынке M&A в Украине, проанализированы основные направления интеграционных процессов отечественных предприятий. Обоснована целесообразность осуществления сделок M&A. Проанализированы мотивы M&A-сделок. Выделены особенности украинского рынка M&A.

Ключевые слова: слияние, поглощение, сделки, консолидация, концентрация, вертикальная интеграция, синергетический эффект.

ANNOTATION

The peculiarities of M&A processes at the present stage are highlighted, the main tendencies in M&A market in Ukraine are determined, the main directions of integration processes of domestic enterprises are analyzed. The feasibility of M&A transactions is substantiated. The motives of M&A agreements are analyzed. The features of the Ukrainian M&A market are highlighted.

Key words: mergers, acquisitions, transactions, consolidation, concentration, vertical integration, synergy effect.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації світової економіки, збільшення масштабів концентрації виробництва і капіталу компаніям у конкурентній боротьбі необхідно шукати дедалі ефективніші шляхи до зростання. Такими шляхами все частіше стають стратегії злиття і поглинання (M&A), що забезпечують компаніям доступ до новітніх технологій та інновацій, кваліфікованої робочої сили, освоєння нових ринків збуту і, відповідно, передбачають швидке зростання компанії. Понад століття компанії дедалі активніше використовують M&A як вагомe джерело зміцнення своїх позицій на ринку, розширення діяльності, забезпечення стійкого розвитку в умовах турбулентності і невизначеності середовища їхнього функціонування.

Сучасний етап розвитку вітчизняної та зарубіжної економіки характеризується активізацією інтеграційних процесів, що супроводжуються ростом масштабів виробництва і появою значного числа великих компаній. Процеси злиття і поглинання створюють можливості для підвищення національної та міжнародної конкурентоспроможності корпорацій за умови дотримання загальносвітових правил і норм їх здійснення. Основна причина значного зростання ринку злиттів і поглинань полягає в тому, що угоди злиттів і поглинань значною мірою і за

короткі терміни здатні збільшити вартість компанії. Процеси злиття і поглинання виявилися, зокрема, основою сучасної могутності найбільших корпорацій. Вони забезпечують не тільки зростання прибутку і капіталізації компаній, а і придбання стратегічних конкурентних переваг, завоювання ринків. Основним мотивом злиттів і поглинань є економічні ефекти інтеграції компаній, хоча для українських компаній значущим залишається мотив придбання недооцінених компаній. Але об'єднання компаній завжди спричиняє значні витрати, які включають прями, пов'язані з придбанням акцій, викупом зобов'язань та активів, і непрямі, пов'язані зі зниженням керованості об'єднаної структури і падінням ефективності виробництва у процесі інтеграції. Це породжує високий ризик, і, як наслідок, значна кількість укладених угод визнається неефективними. Саме тому дослідження процесів злиттів та поглинань, а також визначення тенденцій розвитку та особливостей вітчизняного ринку є надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика злиттів і поглинань давно привертає увагу зарубіжних та вітчизняних дослідників. Вагомий внесок у дослідження теоретичних та прикладних аспектів злиттів і поглинань зробили Р. Вестерфілд, П. Гохан, Дж. Депаμφіліс, Б. Джордан, А. Лажу, С. Рід, С. Росс, С. Ульріх, О. Давидова, В. Македон, О. Тарасова, Г. Філюк. Серед вітчизняних учених слід відзначити А. Гальчинського, А. Кредісова, З. Васильченко, В. Гейця, а також С. Володимирову, Н. Єгорову, які досліджують проблеми злиттів і поглинань та аналізують інвестиційну привабливість корпорації в умовах економічних систем пострадянського простору.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є проведення аналізу і визначення сучасного стану ринку M&A в Україні, виокремлення особливостей цього ринку в умовах глобалізації, а також оцінка перспектив на найближче майбутнє.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародні M&A є сьогодні однією із ключових особливостей глобалізації економічного розвитку. Багатомільярдні угоди, що укладаються транснаціональними корпораціями з приводу купівлі-продажу окремих компаній чи частин бізнесу, стали звичайним явищем не лише у розвинутих країнах, а й у всьому світі, зокрема в Україні.

Процеси M&A належать до тієї категорії економічних явищ, яким властива цикліч-

ність і хвилеподібна форма динаміки, що однаково справедливо як для міжнародної корпоративної консолідації, так і для національної (табл. 1).

В Україні ринок злиття і поглинання пройшов складний шлях – від процвітання рейдерства на початку 1990-х р. до цивілізованих методів ведення бізнесу на початку нового тисячоліття, від надмірної активності у сфері злиття та поглинання до значного скорочення кількісних та вартісних показників ринку.

Причиною М&А завжди є зміни конкурентного середовища, які стають усе більш істотними і стрімкими у міру розвитку економіки. Глобалізація, диверсифікація, технологічний прогрес, лібералізація ринків – кожен із цих чинників постійно впливає на оцінку активів компанії та прогнози її функціонування. Усі відомі у світі М&А-хвилі так чи інакше пов'язані зі вказаними чинниками. Максимальна кількість угод М&А припадає на періоди структурних змін, промислових криз та підйомів, інфляції, технологічних революцій – коли відбувається істотна організаційна перебудова економіки та переоцінка її активів.

Мотиви сучасних М&А: пошук нових ринків, прагнення домінування на ринку; доступ до приватних активів; підвищення ефективності за рахунок синергізму; збільшення розміру; диверсифікація ризиків; фінансові та персональні мотивації. Їх необхідність продиктована і тим, що багато дрібних фірм потерпають через брак інвестиційних ресурсів, який не дозволяє розширювати виробництво і розраховувати на виживання в боротьбі з конкурентами. Основною внутрішніми причин є отримання синергетичного ефекту (табл. 2), тобто збільшення показників ефективності діяльності підприємства в результаті об'єднання, злиття окремих частин в єдину систему, де ефект від взаємодії елементів системи підприємства перевищує суму ефектів діяльності кожного елемента окремо.

Але важливо розуміти, що не кожне злиття або поглинання супроводжується синергією. Незважаючи на оптимістичну статистику, злиття компаній часто не приводить до досягнення стратегічних цілей, заявлених перед початком об'єднаної процесу. Це підтверджується такими даними: лише у 23% ситуацій поглинання виправдовували понесені на них витрати;

Таблиця 1

Хронологія розвитку ринку М&А в Україні [1, с. 110]

Часовий період	Основна характеристика
1993-1998 рр.	Масова приватизація державного майна. Поява специфічного типу рейдерства (купівля акцій у трудового колективу за заниженими цінами). Створення бази для подальших угод М&А
1998-2003 рр.	Перерозподіл власності після кризи 1998 року. Зародження ринку М&А, увага інвесторів до найбільш динамічних галузей
2003-2005 рр.	Економічне зростання. Висока частка участі держави в процесах М&А. Активний розвиток ринку М&А
2006-2007 рр.	Пік активності ринку М&А. Збільшення впливу іноземних інвесторів на роботу банківської системи
2008-2010 рр.	Світова економічна криза, ринок М&А зазнає значних змін, скорочуються обсяги операцій. Різке зниження інтересу до українських компаній
2010-2013 рр.	Нові тенденції ринку М&А з урахуванням кризових явищ та їх наслідків, зміна пріоритетів інвесторів
2014...	Істотне уповільнення ринку М&А

Таблиця 2

Види синергії від М&А

Види синергії	Особливості цього виду
Операційна економія	Підвищення ефективності за рахунок анулювання дублюючих функцій у кожній з об'єднаних компаній
Економія за рахунок масштабу	Зниження середньої величини витрат на одиницю продукції за збільшення обсягів випуску продукції
Зниження витрат за рахунок вертикальної інтеграції	Зниження витрат за рахунок виконання зобов'язань, підвищення рівня управління та координації всього технологічного ланцюга, підвищення контролю якості та захисту власних технологій
Комбінування взаємодоповнюючих ресурсів	Мета – забезпечення підприємству-покупцю конкурентних переваг для розвитку бізнесу шляхом отримання від компанії-продавця унікальних інноваційних технологій
Оптимізація податкового навантаження	Використання трансфертного ціноутворення з метою мінімізації податкових платежів, у західних країнах – можливість застосування принципу перенесення прибутку до оподаткування іншого періоду (зниження майбутніх податкових платежів)
Підвищення ефективності управління	Перерозподіл власності від неефективного менеджменту на користь більш ефективного. При цьому класичним критерієм ефективності менеджменту, що базується на вартості, вважається максимальне підвищення добробуту акціонерів

Джерело: власна розробка автора

в поглинених компаніях 47% топ-менеджерів звільняються протягом року після операції, а 75% – протягом трьох років; у 70% ситуацій не досягається запланований синергетичний ефект від об'єднання; протягом перших чотирьох-восьми місяців після об'єднання продуктивність праці персоналу знижується майже наполовину; виконавчі директори та менеджери з фінансів продовжують називати проблеми з персоналом та корпоративною культурою в числі найбільш істотних причин провалу злиттів; топ-менеджери оцінюють фінансові результати компаній, що об'єдналися, як посередні.

Злиття і поглинання є угодами, які поряд із переходом прав власності мають на увазі зміну контролю над підприємством. Злиття і поглинання компаній являють собою комплекси дій, націлені на збільшення загальної вартості активів за рахунок синергії, тобто переваги спільної діяльності. Коли з двох компаній виходить одна, переваги можуть бути такими, як зменшення персоналу: зменшується кількість співробітників із таких допоміжних департаментів, як фінанси, бухгалтерія, маркетинг тощо. Також непотрібним стає одне з керівництв; економія за рахунок масштабу: за рахунок кількісного збільшення закупівель, транспортувань тощо нова компанія економить на оптових умовах; збільшення частки ринку: коли компанії об'єднуються, то нова компанія має більшу частку ринку, і впізнаваність бренду теж зростає. Перевага полягає в тому, що завоювати нові частки ринку легше за великої частки, ніж за малої, також поліпшуються умови кредиторів, оскільки до великої компанії більше довіри.

M&A мають свої особливості в різних країнах і регіонах світу. Так, на відміну від США, де цей процес здебільшого пов'язаний із великими фірмами, у Європі йде поглинання дрібних і середніх компаній, сімейних фірм, невеликих акціонерних товариств суміжних

галузей. Україна переживає вже не першу M&A-хвилю останніми роками (рис. 1). Перша хвиля була спричинена борговою кризою 1998 року, девальвацією, здешевленням активів та перемиканням попиту на внутрішнє споживання. Друга хвиля була викликана збільшенням цін на енергоресурси і великими прибутками від експорту. За рахунок цього компанії експортного сектору створили значні готівкові резерви і намагаються вкласти їх в інші галузі та сфери виробництва.

Особливості національних M&A-угод: операції з поглинання компаній в Україні проходять, як правило, поза біржовим ринком цінних паперів. Понад 80% угод, здійснених в країнах СНД, – це внутрішні угоди; непрозорість українського бізнесу загалом, поглинання все більше спрямовані на концентрацію акціонерного капіталу в одних руках, заміну попереднього менеджменту; переважно мають місце недружні поглинання, які здійснюються шляхом скупки акцій у дрібних акціонерів або банкрутства підприємства; недосконалість законодавства у сфері злиттів і поглинань; закритість інформації; з настанням кризи ринок M&A кардинально змінився з «ринку продавця» на «ринку покупця» [4, с. 354].

На українському ринку M&A переважно використовуються операції поглинань, а не злиття, що являє собою придбання нових активів та ринків збуту. Крім того, в Україні 98% злиттів і поглинань є недружніми (рейдерським захопленням), оскільки у вітчизняному законодавстві технологія цивільного злиття та поглинання не прописана.

Останніми роками в Україні можна спостерігати: падіння вартості M&A-операцій з участю приватних компаній-покупців; зсув операцій із зовнішніх ринків на внутрішні; збільшення частки участі держави в операціях M&A; збільшення випадків відмови від здійснення операцій M&A.

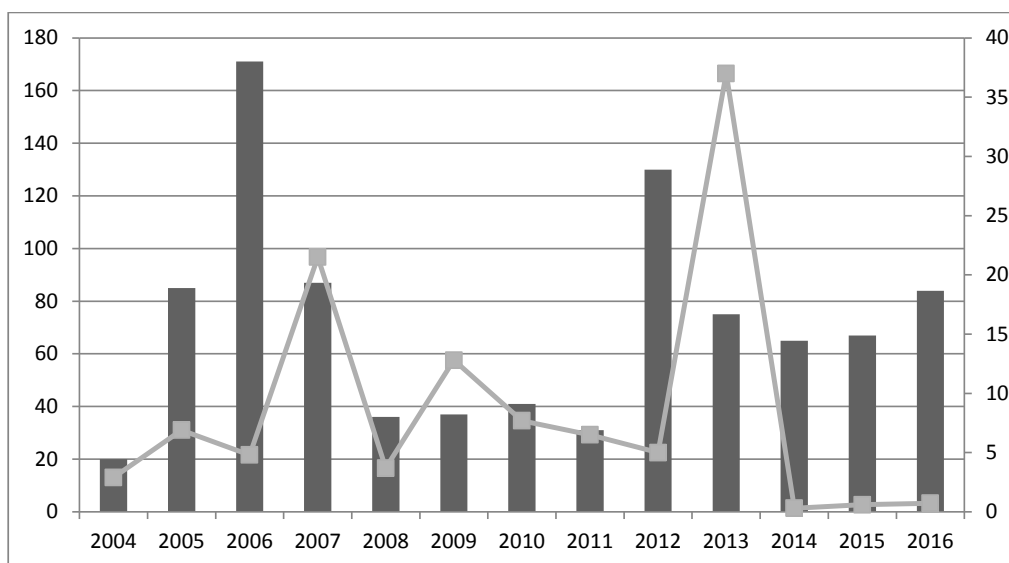

Рис. 1. Кількість і обсяг угод M&A в Україні

Джерело: побудовано автором за даними [2; 3]

Україна із 175 країн у рейтингу зрілості ринків М&А посідає лише 70-те місце. Вона займає не найкраще місце з огляду на оцінку ризиків та можливостей в країні за такими категоріями, як економічні, фінансові, політичні, нормативно-правові, соціокультурні і технологічні. У межах кожної категорії проводився аналіз із низки чинників з метою отримання загальної оцінки за п'ятибальною шкалою (оцінка «1» – зрілий ринок з погляду М&А). На перших місцях – традиційні для операцій М&А ринки Сінгапуру (1), Німеччини (2), США (3) та Великобританії (6). Україну випереджають Польща (13), Росія (24), Туреччина (48) та Грузія (57). Водночас вплив політичних факторів на М&А-операції в Україні оцінено у 4,0 бали, що відповідає середньому індексу ринків, що розвиваються (для зрілих ринків – 1,1). Вплив економічних факторів в Україні також досить високий – 3,7 бали, що перевищує середній індекс країн, що розвиваються, на 0,5% бала (індекс зрілих ринків – 1,9) [5]. До того ж несподіваним висновком цього дослідження є спостереження тенденції до збільшення кількості операцій з М&А у періоди посилення політичної нестабільності, але тільки у країнах із перехідною економікою. Проте політичні умови і розвиток технологій практично не впливають на кількість операцій з М&А на зрілих ринках, де ключову роль відіграють соціокультурні фактори.

У розрізі світового обсягу М&А-угод частка України становить лише 0,09%. У 2016 році спостерігається поживлення на М&А-ринку України, найбільша кількість угод – у секторах банківських послуг, будівництва і нерухомості та АПК.

У 2017 році українська економіка зросла на 2,2% (у 2016 – 2,3%), а внутрішні капітальні інвестиції збільшилися на 25% до 15 млрд. дол. Однак обсяг прямих іноземних інвестицій зменшився на 1 млрд. дол. до 2,3 млрд. дол.

Пріоритетними секторами інвестування є аграрний, банківський, фінансовий, енергетичний та металургія.

Незважаючи на скорочення обсягу прямих іноземних інвестицій, український ринок М&А-угод зберігає позитивну тенденцію до зростання (порівняно з 2016 роком – на 33%). У 2017 році здійснено 60 угод злиття та поглинання з 11 країнами-інвесторами. Основним інвестором стали резиденти країни (41 угода), РФ на другій сходинці (4 угоди), на третьому місці – Кіпр (3 угоди). На стадії укладання перебувають 35 угод, і знов-таки ключовим є український інвестор, частка якого становить понад 60%. За три квартали 2017 року внутрішні капітальні інвестиції становили 9,9 млрд. дол., попередньо за рік – 14-15 млрд. дол. [6].

Сьогодні у географічній структурі українського М&А-ринку найбільшими інвесторами є Кіпр (7,1%), РФ (6,0%), а також Канада, Швейцарія, Австрія (по 3,6%). Особливістю розвитку вітчизняного ринку злиття та поглинан-

ня в останні роки стало те, що інвестор почав цікавитися тими галузями, які демонструють більшу стійкість до криз, такими як виробництво продуктів харчування, фармацевтика, продуктовий ритейл, машинобудування та металургія. Також слід зауважити, що в останній час чітко спостерігаються операції, спрямовані на концентрацію ринку. Увага учасників М&А-ринку сьогодні прикута до фінансового сектору та сфери торгівлі та послуг, а також до сфери телекомунікацій. Найбільш привабливими секторами здійснення М&А-угод в 2017 році стали: АПК (10 угод, в т. ч. одна угода з канадським інвестором); банківський сектор (4 угоди: РФ, КНР, Казахстан і Кіпр); нафта і газ (3 угоди, в т. ч. одна угода з нідерландським інвестором); фінанси (серед 3 угод одна – російська компанія-покупець).

Більшість угод зі злиттів та поглинань сьогодні здійснюється або з метою формування сильної вертикально інтегрованої структури організації, або ж із метою посилення ринкової позиції. Саме тому об'єктом сучасного ринку злиттів та поглинань в Україні передусім є підприємства у секторах машинобудування, фармацевтики, металургії, АПК, ІТ та страхування.

Найбільш привабливими секторами здійснення М&А-угод в Україні стали:

- АПК (12 угод, у т. ч. по одній угоді з канадським інвестором, нідерландським інвестором);

- банківський сектор (9 угод, аквізитором є РФ, КНР, Казахстан, Латвія та Кіпр);

- нафта та газ (4 угоди, у т. ч. одна угода з нідерландським інвестором);

- фінанси (серед 4 угод одна – російська компанія-покупець);

- металургія (3 угоди з національними інвесторами).

- Київенерго (25% акцій, вартість угоди – 759,23 млн. грн.);

- Західенерго (25%, 417,16 млн. грн.);

- Дніпроенерго (25%, 728,23 млн. грн.);

- Дніпрообленерго (25%, 1,005 млрд. грн.);

- ДТЕК Донецькобленерго (25%, 143,8 млн. грн.) [7].

Найбільш масштабні об'єкти угод: у червні 2017 остаточно завершилася процедура продажу Українського банку реконструкції та розвитку китайської біржі Bohai Commodity – вартість угоди становила 82,83 млн. грн. за 99,9945% акцій. Найбільш масштабною угодою М&А було придбання Кернел-активів компанії «Українські аграрні інвестиції» вартістю 155 млн. дол. і 10 компаній, що входять до складу цього агрохолдингу, за 43,3 млн. дол. Російська компанія EVRAZ продала два активи у Дніпропетровській області: ГЗК «Суша Балка» – українському аквізитуру DCH за 110 млн. дол. та ПрАТ «Южжокс» – Ренату Ахметову. Компанія «ТАС-Груп» придбала активи у ПрАТ «Дніпрометиз» у російського резидента «Северсталь» за 13,4 млн. грн. В енергетично-

му секторі Група СКМ докупила частки публічних енергетичних компаній: Київенерго (25% акцій, вартість угоди – 759,23 млн. грн.); Західенерго (25%, 417,16 млн. грн.); Дніпроенерго (25%, 728,23 млн. грн.); Дніпрообленерго (25%, 1,005 млрд. грн.); ДТЕК Донецькобленерго (25%, 143,8 млн. грн.) [8].

Підводячи підсумки 2017 року на ринку M&A, можна сказати, що:

– відбулося зростання інвестиційної активності резидентів у понад 1,5 раза проти 2016 року;

– найбільша частка операцій злиття та поглинання – в аграрно-промисловому секторі економіки, що характеризується укрупненням бізнесу аграрних холдингів, а також зростання активності у банківському, фінансовому та енергетичному секторах;

– відбувається поступове скорочення частки «прямого» російського капіталу шляхом продажу активів «наближеним особам», зокрема у банківському секторі та металургії;

– зберігається тенденція до зростання українського M&A, +33% у 2017 році.

Але слід звернути увагу на те, що основними перешкодами на шляху формування інвестиційної привабливості є:

– незавершена реформа судової системи та нестворений антикорупційний суд;

– високі валютні ризики та валютні обмеження, що не стимулюють притік прямих іноземних інвестицій та стримують внутрішні інвестиції;

– високий податковий тиск – сумарний обсяг податків, які підприємство сплачує, становить 51,9%, тоді коли в країнах ОЕСР – 40,9%;

– податки є основним джерелом наповнення державного та місцевого бюджетів, що підкреслює винятково фіскальну, а не стимулюючу функцію податків, що важливо для економічного зростання;

– неефективна система захисту прав приватної власності та наявність мораторію на розпорядження одним із факторів виробництва – землею – все це стримують інвестиційну активність.

У результаті укрупнення капіталу і створення об'єднань вирішуються такі завдання: розвивається і зміцнюється кооперація виробничих, наукових, проектних, будівельних та інших організацій; завойовуються й утримуються ринки збуту за рахунок диверсифікації та зростання обсягу виробництва; закріплюються постачальники сировини, матеріалів та інших ресурсів; прискорюється технічний розвиток виробництва і на цій основі підвищується якість продукції, знижуються витрати виробництва.

Висновки з цього дослідження. У найближчому майбутньому на динаміку розвитку українського ринку M&A багато в чому впливатимуть стабілізація загальної макроекономічної ситуації (зокрема, прогнозованість динаміки обмінного курсу), зближення очікувань покупців і продавців щодо вартості

українських активів і відновлення нормального функціонування світових кредитних ринків.

В українській практиці злиттів і поглинання можна виділити низку специфічних рис, що відрізняють її від світової, таких як превалювання спекулятивних мотивів угод M&A; відсутність транспарентності і доступності інформації про проведені угодах; висока частка недружніх поглинань; нерозвиненість фондового ринку та низька частка публічних компаній, що обертаються на фондовому ринку; корумпованість органів державної влади та їх велика роль у результаті угоди M&A; висока частка в числі акціонерів інсайдерів; прогалини українського законодавства стосовно аспектів злиття та поглинання компаній, а також слабкий захист прав інвесторів; неоднозначність трактувань у законодавстві понять злиття та поглинання; використання офшорних механізмів щодо угод M&A; відсутність ділової культури та етики. Існують позитивні і негативні аспекти впливу процесів злиття та поглинань на українську економіку. З одного боку, вітчизняні компанії отримують можливість інтеграції з іноземними гравцями з метою експансії на нові ринки і подальшого розвитку. Реалізуються великі інвестиційні проекти, які приносять в країну нові і прогресивні розробки, що підвищує ефективність бізнесу та його конкурентоспроможність. Внаслідок збільшення активності і масштабів діяльності компаній збільшується і кількість податкових надходжень до бюджету країни. З іншого боку, злиття і поглинання можуть привести до ослаблення конкуренції на ринку, подальшої реструктуризації придбаної компанії заради отримання короткострокового прибутку, а не синергетичного ефекту, тощо.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Табарханюк М.О. Класифікація угод злиття і поглинання у сучасній економіці / М.О. Табарханюк // Науковий вісник ХДУ. 2017. Вип. 23. Ч. 2. С. 110-114.
2. «Bloomberg global M&A market review». URL: <https://www.bloomberg.com/>.
3. «Institute for Mergers, Acquisitions & Alliances». URL: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>.
4. Горбатюк Л.А. Ринок злиттів і поглинань у банківському секторі України: сучасний стан та перспективи розвитку / Л.А. Горбатюк // Бізнес Інформ. 2014. № 5. С. 352-356.
5. M&A Attractiveness Index 2016. URL: <http://openaccess.city.ac.uk/>.
6. Український ринок інвестицій починає оживати. URL: http://uifuture.org/uk/post/pidsumki-ma-ugod-2017-ukrainskij-rinok-investicij-pocinae-ozivatj_642.
7. Mergers and Acquisitions in Ukraine. URL: <https://mergers.com.ua/ua/>.
8. Ukrainian Institute for the Future. URL: <http://uifuture.org/uk>.

REFERENCES:

1. Tabahhniuk M.O. (2017), «Classification of mergers and acquisitions of companies in the modern economy» [Klasyfikatsiia

- uhod zi zlyttia ta pohlynnania kompanii u suchasni ekonomitsij], Scientific herald of KSU, No. 23, pp. 110-114.
2. «Bloomberg global M&A market review» available at: <https://www.bloomberg.com/>.
 3. «Institute for Mergers, Acquisitions & Alliances» available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>.
 4. Gorbatyuk L.A. (2014), «Mergers and acquisitions market in Ukraine's banking sector: current state and development prospects» [Rynok zlyttiv i pohlynan u bankivskomu sektori Ukrainy: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku], Business Inform, No. 5, pp. 352-356.
 5. «M&A Attractiveness Index 2016» available at: <http://openaccess.city.ac.uk/>.
 6. «The Ukrainian investment market begins to revive» [Ukrainskyi rynek investytsii pochynaie ozhyvaty], available at: http://uifuture.org/uk/post/pidsumki-ma-ugod-2017-ukrainskij-ri-nok-investicij-pocinae-ozivati_642.
 7. «Mergers and Acquisitions in Ukraine» available at: <https://mergers.com.ua/ua/>.
 8. «Ukrainian Institute for the Future» available at: <http://uifuture.org/uk>.

Danylina S.O.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Odessa National Economic University*

FEATURES OF M&A MARKET IN UKRAINE

The globalization of the economy has generated a burst of corporatization – a multilevel system of economic ties, being implemented through financial and economic activity based on the concentration and subsequent redistribution of capital as a process of production socialization. It has led to the formation of powerful unions, the modification of ownership relations, and the redeployment of assets to the most promising economic branches with accelerated development.

International M&A today represents one of the key features of economic development globalization. Multi-billion transactions concluded by transnational corporations with regard to the sale and purchase of certain companies or business shares have become commonplace not only in developed countries but also throughout the world. The current stage in the development of the world economy is characterized by the intensification of integration processes, accompanied by an increase in the scale of production and the emergence of a considerable number of large companies. M&A processes create opportunities for increasing the international competitiveness of corporations, subject to the compliance with worldwide rules and norms for their implementation, especially in Ukraine.

M&A-agreements are related to the category of economic phenomena that are characterized by cyclicity and undulating dynamics, which is equally true for both international and national corporate consolidation. Typical activity periods in the M&A market, when more and more mergers and acquisitions take place every year in a given time lag, are shifted by interest downturn from acquiring and initiating companies, resulting in remaining the aggregate amount of M&A transaction value at an insignificant level within several following years.

The main reason for M&A market significant growth is that merger and acquisition transactions can increase the company's value in the short term. M&A processes have become, in particular, the basis of the current power of the largest corporations. They provide not only the growth of profits and capitalization of companies but also the acquisition of strategic competitive advantages, the conquest of markets. The main motive of M&A is the economic effects of companies' integration, however, the integration of companies always entails significant costs, which include direct ones related to the acquisition of shares, repurchase of liabilities and assets, and indirect ones, associated with reduced management of the joined structure and falling production efficiency in the process of integration. That is why the study of M&A processes, as well as the identification of development trends and features of the world market, is extremely relevant.